

De apotheek van de toekomst

Sytze Keuning

De bodem is de apotheek van de toekomst en boeren zijn de dokters van de toekomst. Dat is een uitspraak van Theo Mulder, eigenaar van een fouragehandel in het Friese dorp Kollumerzwaag. Theo maakt zich al jaren sterk voor een gezondere bodem: 'We hebben de bodem verwaarloosd door te veel kunstmest, te veel gewasbeschermingsmiddelen en te zware machines'. Theo is een bevlogen, maar ook een pragmatische man. Naast veevoer, biologische preparaten en mineralen, verkoopt hij kunstmest in zak of bulk zoveel de boer maar wil hebben. Maar ondertussen probeert hij het bewustzijn bij boeren en burgers te verhogen omtrent het nut van een gezonde bodem. Want de bodem voedt de plant, dus moet de boer de bodem voeden.

Een gezonde levende, niet verdichte bodem met voldoende organische stof, mineralen en sporenelementen, levert gezonde planten en dus gezonder voedsel voor mens en dier. Theo is een bijzondere man met een duidelijke missie. Hij verkoopt veevoer en kunstmest, maar hij laat aan iedereen weten die het horen wil, dat er iets moet veranderen in de landbouwpraktijk. Elke lezing die hij geeft begint hij steevast met een appel die hij omhoog houdt. 'Stel je voor dat dit onze aarde is' begint hij. Dan snijdt hij de appel in vieren en houdt een kwart omhoog: 'dit is alle land'. Zo snijdt hij het kwart nog een paar keer doormidden totdat hij nog een klein stukje overhoudt: dat is onze vruchtbare bodem die geschikt is om voedsel op te verbouwen en niet meer dan 3 procent van het aardoppervlak beslaat. En dat deel is onderhevig aan erosie door slecht bodemgebruik. Elke minuut verliezen we een paar voetballen aan vruchtbare grond. In een paar minuten weet hij het probleem aanschouwelijk te maken. Hij wordt dan ook regelmatig gevraagd om op symposia, bijeenkomsten en kennisfestivals hierover te vertellen. Hij doet dit zoals hij is, niet hoogdravend, niet belerend, maar

vanuit een emotionele betrokkenheid bij de landbouw en bij de bodem en vanuit een rotsvaste overtuiging dat het anders moet en anders kan.

Toch is hij geen activist. Hij staat met beide benen in de agrarische wereld en levert de agrariër wat die nodig heeft. Hij weet dat je het systeem niet in één keer kunt veranderen of moet veroordelen, maar wil van binnenuit met respect voor de boer en de bestaande praktijk het systeem veranderen. Dat is een mooie missie en vind ik sympathieker en kansrijker dan zonder verstand van zaken roepen: weg met de megastallen en weg met de groene woestijnen! Groene woestijnen zijn populair bij de activistische en bezorgde medemens. Daarmee bedoelen ze de uitgestrekte groene weides met raai-gras, een monocultuur waarin nog maar weinig of geen kruiden meer voorkomen. De term woestijn is natuurlijk volledig misplaatst, maar het bekt zo lekker. Het zijn

vruchtbare en hoogproductieve velden, maar het kan wel veel beter, biodiverser, kruidiger en gezonder. Boeren staan daar best voor open. Zeker als de zuivelfabriek hen gaat belonen met een iets hogere melkprijs. Daarom zie je tegenwoordig overal weer grote koppels koeien grazen in de wei. De fabriek betaalt meer voor weidemelk. De koeien moeten dan minimaal 120 dagen per jaar in het gras lopen. Kruidenrijker grasland en bodembeheer dat leidt tot een betere bodemkwaliteit en dus beter voedsel kunnen op dezelfde manier worden gestimuleerd.

Eigenlijk is er niks nieuws onder de zon, want de Griekse arts Hippocrates zei vierhonderd jaar voor Christus al: 'Laat voeding uw medicijn zijn en uw medicijn voedsel'. We moeten het alleen wel opnieuw ontdekken en daar ook iets voor over hebben.

keuning@bioclearearth.nl

